

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ

លេខ ១៩ ថ្ងៃ ០១ ឆ្នាំ ២០២៥

ប្រកាស

ស្តីពី

វិធាននិងនីតិវិធីសារពើពន្ធចំពោះបរទេសបាលកិច្ច

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី

រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

- បានឃើញរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៨២៣/១៩៨១ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពី ការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០២២៤/២០៥ ចុះថ្ងៃទី២១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពី ការតែងតាំងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៩២៤/១១៦៩ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពី ការកែសម្រួល និងតែងតាំងសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/១១២៤/១៨៧៧ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពី ការកែសម្រួល និងតែងតាំងបំពេញបន្ថែមសមាសភាពរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែល ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/១៨ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែល ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៣២៣/០០១ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០២៣ ដែល ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៥២៣/០០៤ ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០២៣ ដែល ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ
- បានឃើញព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១១៩/០០២ ចុះថ្ងៃទី២ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៩ ដែល ប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីបរទេសបាលកិច្ច
- បានឃើញអនុក្រឹត្យលេខ ៤៣ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០២២ ស្តីពីការរៀបចំនិងការ ប្រព្រឹត្តទៅនៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
- យោងតាមតម្រូវការចាំបាច់របស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

សម្រេច

ប្រការ១ .-

ប្រកាសនេះ មានគោលបំណងកំណត់អំពីវិធាននិងនីតិវិធីសារពើពន្ធចំពោះប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ច។

ប្រការ២ .-

ប្រកាសនេះ មានវិសាលភាពអនុវត្តចំពោះបេឡាបាលទាយក បេឡាបាល និងអត្តតាហកៈ ជាអ្នកជាប់ពន្ធ និងវាសនជនឬជាអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជនដែលធ្វើប្រតិបត្តិការពាក់ព័ន្ធនឹងបេឡាបាលកិច្ចដែលបានបង្កើតនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា រៀបរៀងតែបេឡាបាលកិច្ចមានទម្រង់គតិយុត្តជាត្រឹមត្រូវឬសហគ្រាស។

ប្រការ៣ .-

សម្រាប់គោលដៅនៃប្រកាសនេះ៖

១- ក្រុមហ៊ុនបេឡាបាល សំដៅដល់ បេឡាបាលជានីតិបុគ្គលដែលទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណ និង/ឬការអនុញ្ញាតពីនិយ័តករបេឡាបាលកិច្ចឱ្យធ្វើប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ចមួយឬច្រើន។

២- ទ្រព្យសម្បត្តិបេឡាបាលកិច្ច សំដៅដល់ ទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិដែលបានផ្ទេរទៅក្នុងបេឡាបាលកិច្ចនិងផលដែលបានពីទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិនោះ។

៣- បេឡាបាល សំដៅដល់ ទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិដែលបានផ្ទេរទៅឱ្យបេឡាបាលគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់អត្តតាហកៈ តាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយលិខិតបេឡាបាលកិច្ចឬបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

៤- បេឡាបាល សំដៅដល់ ក្រុមហ៊ុនបេឡាបាលឬបេឡាបាលជារូបវន្តបុគ្គលដែលទទួលសិទ្ធិគ្រប់គ្រងចាត់ចែងនិងថែរក្សាបេឡាបាលពីបេឡាបាលទាយកឬអ្នកផ្តល់វិភាគទានបេឡាបាលកិច្ចសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់អត្តតាហកៈ ដោយអនុលោមតាមលិខិតបេឡាបាលកិច្ចឬបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

៥- បេឡាបាលកិច្ច សំដៅដល់ កិច្ចការគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងបេឡាបាល ដែលផ្តល់ដោយបេឡាបាលទាយកសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់អត្តតាហកៈ ដោយអនុលោមតាមលិខិតបេឡាបាលកិច្ចឬបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

៦- បេឡាបាលទាយក សំដៅដល់ បុគ្គលដែលបង្កើតនិងកំណត់លក្ខខណ្ឌនៃបេឡាបាលកិច្ច និងផ្តល់ទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិដំបូងនៅក្នុងបេឡាបាលកិច្ច។

៧- បេឡាបាលរូបវន្តបុគ្គលឯករាជ្យ សំដៅដល់ រូបវន្តបុគ្គលដែលទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណពីនិយ័តករបេឡាបាលកិច្ចឱ្យធ្វើប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ចមួយឬច្រើន ហើយបេឡាបាលរូបវន្តបុគ្គលឯករាជ្យនេះ មិនស្ថិតនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌអាជ្ញាបណ្ណរបស់ក្រុមហ៊ុនបេឡាបាលណាមួយឡើយ។

៨- ប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ច សំដៅដល់ ការធ្វើប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ចដោយបេឡាបាល ឬអ្នកចូលរួមដទៃទៀតទៅតាមប្រភេទបេឡាបាលកិច្ច រួមមាន បេឡាបាលកិច្ចសាធារណៈ បេឡាបាលកិច្ចហិរញ្ញវត្ថុ បេឡាបាលកិច្ចពាណិជ្ជកម្ម បេឡាបាលកិច្ចសង្គម និងបេឡាបាលកិច្ចបុគ្គល។ បេឡាបាល ឬអ្នកចូលរួមដទៃទៀតដែលអាចធ្វើប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ចទាំងនេះ ត្រូវទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណឬការអនុញ្ញាតឬការចុះបញ្ជីពីនិយ័តករបេឡាបាលកិច្ច។

4

៩- លិខិតបធនបាលកិច្ច សំដៅដល់៖

ក- លិខិតគតិយុត្តដែលកំណត់ជាអាទិ៍អំពីការបង្កើត ការគ្រប់គ្រង ការចាត់ចែង និងការបញ្ចប់ បធនបាលកិច្ច ដែលត្រូវបានធ្វើឡើងរវាងបធនបាលទាយកប្បអ្នកផ្តល់វិភាគទានបធនបាលកិច្ច និងបធនបាលដោយមានការបញ្ជាក់ពីសារការីឬមេធាវីឬឃុំ/សង្កាត់ឬដោយបុគ្គលផ្សេងទៀត ដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

ខ- មតកសាសន៍ដែលធ្វើឡើងស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីសន្តតិកម្មនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី។

១០-សេវារក្សាទុក សំដៅដល់ ការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិដោយបុគ្គលណាមួយ ទៅឱ្យបធនបាល ដើម្បីរក្សាទុក ហើយប្រគល់ទៅឱ្យបុគ្គលផ្សេងទៀតឬប្រគល់ត្រឡប់ទៅឱ្យបុគ្គលនោះវិញ តាមលក្ខខណ្ឌដែល បានកំណត់នៅក្នុងលិខិតបធនបាលកិច្ច។

១១-អត្ថគាហកៈ សំដៅដល់ បុគ្គលដែលទទួលផលប្រយោជន៍ពីបធនបាលកិច្ច។

១២-អ្នកផ្តល់វិភាគទានបធនបាលកិច្ច សំដៅដល់ បុគ្គលដែលផ្តល់វិភាគទាននៅក្នុងបធនបាលកិច្ច ឬ បធនបាលកិច្ចដែលមានស្រាប់ និងមានសិទ្ធិចូលរួមកំណត់លក្ខខណ្ឌនៃការបង់វិភាគទានដែលនឹងត្រូវគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងដោយបធនបាល និងលក្ខខណ្ឌនៃការទទួលផលរបស់អត្ថគាហកៈ។

ប្រការ៤ .-

ប្រភេទបធនបាលកិច្ចចម្បងៗ មានដូចខាងក្រោម៖

១- បធនបាលកិច្ចសាធារណៈ ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងជាប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ទូទៅ។ បធនបាលកិច្ចនេះ រួមមាន៖

- ក- ការអភិវឌ្ឍវិស័យធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុនៅកម្ពុជា នៅពេលដែល៖
 - ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ផ្តល់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬមូលនិធិរបស់ខ្លួនសម្រាប់ជាប្រយោជន៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរ ហើយទ្រព្យសម្បត្តិ ឬមូលនិធិទាំងនោះបាននិងកំពុងគ្រប់គ្រងនិងចាត់ចែងនៅក្នុងគ្រឹះស្ថាន ធនាគារ និងមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ឬបុគ្គលផ្សេងទៀត និង
 - តាមលក្ខខណ្ឌដែលមានកំណត់នៅក្នុងលិខិតបធនបាលកិច្ចឬបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។
- ខ- ជាប្រយោជន៍សាធារណៈផ្សេងទៀតនៅពេលដែលបញ្ញត្តិករពាក់ព័ន្ធតែងតាំងបធនបាល ដើម្បីគ្រប់គ្រង និងការពារមូលនិធិនានាតាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយលិខិតបធនបាលកិច្ច ឬបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។ លក្ខខណ្ឌទាំងនេះមានជាអាទិ៍៖
 - មូលនិធិដែលបានផ្តល់ឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល ឬត្រូវបានផ្តល់ដោយរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ដើម្បីបំពេញគោលបំណងជាក់លាក់ណាមួយរបស់អ្នកផ្តល់ជំនួយ ហើយ អ្នកផ្តល់ជំនួយទាមទារឱ្យមូលនិធិនេះ ត្រូវបានចាត់ចែងប្រើប្រាស់និងអាស្រ័យផលស្របតាម គោលបំណងរបស់ខ្លួន ឬ
 - ត្រូវការការពារផលប្រយោជន៍របស់កុមារឬអសមត្ថជនផ្សេងទៀត ឬ
 - មត៌កដែលធ្លាក់ទៅជាទ្រព្យរដ្ឋតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

២- បធនបាលកិច្ចពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងគោលបំណងស្វែងរកប្រាក់ចំណេញ សម្រាប់ ជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកផ្តល់វិភាគទានបធនបាលកិច្ច ឬបុគ្គលណាមួយជាក់លាក់ដែលកំណត់ដោយអ្នកផ្តល់ វិភាគទានបធនបាលកិច្ច រួមមាន៖

- ក- មូលនិធិសោធននិវត្តន៍ មូលនិធិអប់រំ និងមូលនិធិប្រហាក់ប្រហែលផ្សេងទៀតដែលបុគ្គលណាមួយផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិឱ្យបរិច្ចាគបាន ហើយត្រូវបានផ្ទេរត្រឡប់ទៅឱ្យបុគ្គលនោះវិញឬផ្ទេរឱ្យបុគ្គលណាមួយផ្សេងទៀតនៅពេលដែលបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖
- មានការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិ ឬមូលនិធិទៅក្នុងបរិច្ចាគបានដោយបុគ្គលណាម្នាក់ឱ្យទៅបរិច្ចាគបានជាប្រចាំ ហើយបរិច្ចាគបានគ្រប់គ្រងនិងចាត់ចែងមូលនិធិនេះសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ជាក់លាក់របស់បុគ្គលនេះឬបុគ្គលផ្សេងទៀត ហើយ
 - នៅពេលដែលទ្រព្យសម្បត្តិ ឬមូលនិធិរបស់អ្នកផ្តល់វិភាគទានផ្សេងទៀត ត្រូវបានដាក់បញ្ចូលក្នុងគម្រោងវិនិយោគ ហើយត្រូវបានវិនិយោគដោយបរិច្ចាគបានសម្រាប់ជាប្រយោជន៍របស់អ្នកផ្តល់វិភាគទានទាំងអស់តាមលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ និង
 - នៅពេលដែលទ្រព្យសម្បត្តិ និងផលដែលបានមកពីការវិនិយោគត្រូវបានកំណត់ គ្រប់គ្រងនិងរាយការណ៍ដាច់ដោយឡែកទៅបុគ្គលនោះ។
- ខ- សេវាកម្មទុកដែលក្នុងនោះមានការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិដោយបុគ្គលណាមួយឱ្យទៅបរិច្ចាគបាន ហើយបរិច្ចាគបានត្រូវបានផ្ទេរត្រឡប់ទៅឱ្យបុគ្គលនេះវិញ ឬឱ្យទៅបុគ្គលណាមួយផ្សេងទៀតនៅពេលដែលបានបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖
- មានការរក្សាទុកទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិដោយបុគ្គលណាមួយ មានជាអាទិ៍ មន្ទីរសារកាវី ឬការិយាល័យមេធាវី ឬក្រុមហ៊ុនគណនេយ្យ ឬ
 - មានការកាន់កាប់ទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិតម្កល់ដើម្បីជាប្រយោជន៍របស់វិនិយោគិន អ្នកទិញអចលនវត្ថុ និងដើម្បីប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មផ្សេងៗទៀត ឬ
 - សេវាកម្មទុកផ្សេងទៀតដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់បញ្ញត្តិការផ្សេងទៀត មានជាអាទិ៍ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា និយ័តកម្មលក្ខណៈប្រតិបត្តិ ឬក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីគ្រប់គ្រងសកម្មភាពនានាដែលស្ថិតក្រោមតួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់ខ្លួន។
- គ- គម្រោងកាតហ៊ុននិយោជិតឬផលប្រយោជន៍និយោជិត នៅពេលដែលបរិច្ចាគបានគ្រប់គ្រងទ្រព្យសម្បត្តិ ឬមូលនិធិ ដើម្បីវិនិយោគក្នុងនាមនិយោជិតនោះ និង
- ឃ- ដើម្បីគោលបំណងផ្សេងទៀត៖
- នៅពេលដែលមានការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិ ឬមូលនិធិដោយបុគ្គលណាមួយឱ្យទៅបរិច្ចាគបានសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់អ្នកផ្តល់វិភាគទានឬបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលកំណត់ដោយអ្នកផ្តល់វិភាគទាន និង
 - នៅពេលដែលបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន ចែងអំពីវិធានស្តីពីដំណើរការនិងការគ្រប់គ្រងសកម្មភាពនៃបរិច្ចាគបានកិច្ច។

៣- បរិច្ចាគបានកិច្ចសង្គម ត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅពេលដែលបរិច្ចាគបានទាយករធ្វើប្រទានកម្មទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួនឱ្យទៅបរិច្ចាគបាន ដើម្បីប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍ទូទៅក្នុងសង្គម ដូចជាក្នុងគោលបំណងវប្បធម៌ អប់រំ មនុស្សជាតិ សាសនា ឬវិទ្យាសាស្ត្រ។ បរិច្ចាគបានកិច្ចសង្គម រួមមាន៖

- ក- មូលនិធិពិសេស៖
- មូលនិធិដែលបង្កើតដោយបរិច្ចាគបានទាយករតាមរយៈប្រទានកម្ម ឬមតកសាសន៍

h

- តាមរយៈការទទួលទ្រព្យសម្បត្តិពីអ្នកផ្តល់វិភាគទានបរទេសបាលកិច្ចនៅមានជីវិតឬទទួលទ្រព្យសម្បត្តិតាមមតិកសាសន៍របស់អ្នកផ្តល់វិភាគទានបរទេសបាលកិច្ច និង
- ទ្រព្យសម្បត្តិត្រូវបានផ្ទេរឱ្យទៅបរទេសបាល ដើម្បីបំពេញគោលបំណងជាប្រយោជន៍សង្គម និង
- មិនស្វែងរកប្រាក់ចំណេញឬគ្មានប្រតិបត្តិការជាសហគ្រាសពាណិជ្ជកម្ម និង
- លើកលែងតែមានចែងផ្សេងក្នុងលិខិតបរទេសបាលកិច្ច ទ្រព្យសម្បត្តិដំបូងនិងទ្រព្យសម្បត្តិបន្ថែមផ្សេងទៀត ដែលអ្នកផ្តល់វិភាគទានបរទេសបាលកិច្ចបានផ្ទេរចូលមូលនិធិណាមួយ ត្រូវរក្សាទុកដើម្បីបំពេញគោលបំណងបរទេសបាលកិច្ច ហើយអនុញ្ញាតឱ្យចែកចាយតែផលដែលបានពីទ្រព្យសម្បត្តិនោះប៉ុណ្ណោះ។

ខ- មូលនិធិសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់អង្គការវប្បធម៌ អប់រំ មនុស្សជាតិ សាសនា ឬវិទ្យាសាស្ត្រ៖ ទ្រព្យសម្បត្តិទទួលបានពីបុគ្គល រួមមានប្រទានកម្ម ឬមតិកសាសន៍ ហើយទ្រព្យសម្បត្តិនេះត្រូវបានផ្ទេរដើម្បីបម្រើគោលដៅសម្រាប់ជាប្រយោជន៍ ជាអាទិ៍ វប្បធម៌ អប់រំ មនុស្សជាតិ សាសនា ឬវិទ្យាសាស្ត្រ។

៤- បរទេសបាលកិច្ចបុគ្គលត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់ជាប្រយោជន៍របស់បរទេសបាលទាយក ឬបុគ្គលដែលកំណត់ជាក់លាក់ដោយបរទេសបាលទាយកតាមលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោម៖

- ក- បរទេសបាលទាយកជារូបវន្តបុគ្គលដែលធ្វើប្រទានកម្មទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិរបស់ខ្លួនឱ្យទៅបរទេសបាលសម្រាប់ជាប្រយោជន៍របស់ខ្លួនផ្ទាល់ឬរបស់បុគ្គលផ្សេងទៀត ឬ
- ខ- ការផ្ទេរទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិ ដោយបរទេសបាលទាយក៖
 - ករណីបរទេសបាលទាយកនៅមានជីវិត បរទេសបាលទាយកនោះត្រូវធ្វើលិខិតបរទេសបាលកិច្ចដោយមានការបញ្ជាក់ពីសារភាព ឬមេធាវី ឬឃុំ/សង្កាត់ ឬដោយបុគ្គលផ្សេងទៀតដែលមានចែងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន
 - ករណីបរទេសបាលទាយកធ្វើមតិកសាសន៍ នៅពេលដែលបរទេសបាលទាយកនោះទទួលមរណភាព តាមរយៈមតិកសាសន៍នេះ បង្កើតជាបរទេសបាលកិច្ចដែលស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃក្រមរដ្ឋប្បវេណីនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ប្រការ៥ .-

ក្រុមហ៊ុនបរទេសបាលត្រូវចុះបញ្ជីពន្ធដារជាអ្នកជាប់ពន្ធមធ្យមឬអ្នកជាប់ពន្ធធំ។ ដោយឡែក បរទេសបាលរូបវន្តបុគ្គលឯករាជ្យ ត្រូវចុះបញ្ជីពន្ធដារជាអ្នកជាប់ពន្ធតូច ឬអ្នកជាប់ពន្ធមធ្យម ឬអ្នកជាប់ពន្ធធំ ដោយផ្អែកលើកម្រិតផលរបរឬទ្រព្យសកម្មអាជីវកម្ម ដូចមានចែងក្នុងប្រកាសស្តីពីការកំណត់ចំណាត់ថ្នាក់អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស ក្នុងអំឡុងពេល ១៥ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ ក្រោយពីចាប់ផ្តើមធ្វើសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ឬក្រោយពីពេលទទួលបានអាជ្ញាបណ្ណ និង/ឬការអនុញ្ញាតពីនិយ័តករបរទេសបាលកិច្ច។

ប្រការ៦ .-

បរទេសបាលត្រូវមានកាតព្វកិច្ចកាន់បញ្ជីកាតណនេយ្យដូចខាងក្រោម៖

១- ត្រូវកត់ត្រាដាច់ដោយឡែកពីគ្នាវាងបញ្ជីកាតណនេយ្យរបស់បរទេសបាលនិងប្រតិបត្តិការបរទេសបាលកិច្ច។ បរទេសបាលត្រូវកំណត់ឱ្យបានច្បាស់លាស់នូវកម្មសិទ្ធិលើទ្រព្យសម្បត្តិ ចំណូល ចំណាយ បំណុល និងប្រតិបត្តិការផ្សេងៗសម្រាប់កត់ត្រាក្នុងបញ្ជីកាតណនេយ្យរបស់ខ្លួនឯង និងបញ្ជីកាតណនេយ្យរបស់ប្រតិបត្តិការបរទេសបាលកិច្ច ដោយស្របតាមការកំណត់ក្នុងលិខិតបរទេសបាលកិច្ច។

Handwritten mark

២- ត្រូវប្រើវិធានគណនេយ្យដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៦ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធ។

៣- ត្រូវរៀបចំបញ្ជីគណនេយ្យសម្រាប់ប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ចនីមួយៗដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ក្នុងករណីបេឡាបាលគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ចលើសពីមួយ។

ប្រការ៧ .-

១- ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ៖

ក- បេឡាបាល ត្រូវជាប់ពន្ធលើប្រាក់ចំណូលចំពោះលាភការ ឬកម្រៃនានាដែលទទួលបានពីការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ច។ បេឡាបាលត្រូវកាត់ប្រាក់ចំណូលទាំងនេះ និងកាត់កងជាមួយចំណាយពាក់ព័ន្ធនឹងប្រតិបត្តិការរបស់បេឡាបាលក្នុងការគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការបេឡាបាលកិច្ច ស្របតាមវិធានទូទៅស្តីពីចំណាយដូចមានចែងក្នុងច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តស្តីពីពន្ធលើប្រាក់ចំណូលជាធរមាន។

ឧទាហរណ៍ទី១៖

បេឡាបាលទាយក បានប្រគល់អគារមួយកន្លែងទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនបេឡាបាលដើម្បីគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែង។ ក្រុមហ៊ុនបេឡាបាល បានយកអគារនេះដាក់ជួលទៅឱ្យបុគ្គលផ្សេងទៀត ដោយទទួលបានចំណូលពីការជួលសរុបចំនួន ២០ លានរៀល ក្នុងមួយខែ ហើយក្រុមហ៊ុនបេឡាបាលទទួលបានកម្រៃជើងសាច់នួន ១ លានរៀល (៥% នៃតម្លៃឈ្នួល) ក្នុងមួយខែ ស្របតាមលិខិតបេឡាបាលកិច្ច។

ករណីនេះ ប្រាក់កម្រៃសាច់នួន ១ លានរៀល ត្រូវចាត់ទុកជាប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុនបេឡាបាល។

ខ- បេឡាបាលជាទ្រព្យសម្បត្តិឬមូលនិធិដែលបេឡាបាលទាយកបានផ្ទេរទៅឱ្យបេឡាបាលចាត់ចែងគ្រប់គ្រង និងថែរក្សា តាមលក្ខខណ្ឌដែលកំណត់ដោយលិខិតបេឡាបាលកិច្ចឬបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន គឺពុំចាត់ទុកជាប្រាក់ចំណូលនិង/ឬទ្រព្យសម្បត្តិរបស់បេឡាបាលទេ។

ឧទាហរណ៍ទី២៖

បេឡាបាលទាយក បានផ្ទេរប្រាក់ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនបេឡាបាលចំនួន ៣០០ លានរៀល ដើម្បីទិញដីមួយកន្លែង។

ករណីនេះ ប្រាក់ចំនួន ៣០០ លានរៀល ពុំត្រូវបានចាត់ទុកជាប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធរបស់ក្រុមហ៊ុនបេឡាបាលទេ។

២- អត្រាពន្ធ៖

បេឡាបាលត្រូវអនុវត្តអត្រាពន្ធលើប្រាក់ចំណូលដូចមានចែងនៅក្នុងមាត្រា២០ នៃច្បាប់ស្តីពីសារពើពន្ធដូចខាងក្រោម៖

ក- ២០ (ម្ភៃ) ភាគរយ ចំពោះប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធដែលសម្រេចបានដោយនីតិបុគ្គល។

ខ- ជាប់ពន្ធតាមអត្រាកំណើនតាមថ្នាក់ទី ០ (សូន្យ) ភាគរយ ដល់ ២០ (ម្ភៃ) ភាគរយ ចំពោះប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធដែលសម្រេចបានដោយរូបវន្តបុគ្គល សហគ្រាសឯកបុគ្គល និងចំណែកដែលត្រូវបែងចែកឱ្យសមាជិកម្នាក់ៗរបស់ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ។

ប្រការ៨ .-

ទ្រព្យសម្បត្តិបរិយាប័នបាលកិច្ច ត្រូវជាប់ពន្ធស្របតាមច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តស្តីពីពន្ធដារ មានជាអាទិ៍៖

១- ពន្ធលើថ្លៃឈ្នួលអចលនទ្រព្យ៖

ចំណូលពីការជួលអចលនទ្រព្យដែលជាទ្រព្យសម្បត្តិបរិយាប័នបាលកិច្ច ត្រូវស្ថិតក្រោមវិសាលភាពនៃពន្ធ លើថ្លៃឈ្នួលអចលនទ្រព្យ។ បរិយាប័នបាលត្រូវមានកាតព្វកិច្ចកត់ត្រាចំណូលពីការជួលនោះ ដោយត្រូវគណនា ពន្ធលើថ្លៃឈ្នួលអចលនទ្រព្យ និងត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ស្របតាម បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធលើថ្លៃឈ្នួលអចលនទ្រព្យជាធរមាន។

២- ពន្ធលើចំណេញមូលធន៖

ក្នុងករណីមានការលក់ឬផ្ទេរមូលធន ចំណូលពីការលក់ឬផ្ទេរទាំងនោះត្រូវស្ថិតក្រោមវិសាលភាពនៃ ពន្ធលើចំណេញមូលធន។ បរិយាប័នបាលជាអ្នកគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងបរិយាប័នបាលកិច្ចត្រូវមានកាតព្វកិច្ចកត់ត្រា ចំណូលនៃប្រតិបត្តិការនោះ ដោយត្រូវគណនាពន្ធលើចំណេញមូលធន និងត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ ប្រាក់ពន្ធជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធលើចំណេញមូលធនជាធរមាន។

ឧទាហរណ៍ទី៣៖

បរិយាប័នបាលទាយក បានប្រគល់ប្រាក់ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនបរិយាប័នបាលចំនួន ៤០០ លានរៀល ដើម្បីទិញ ផ្ទះមួយកន្លែងដោយដាក់ឈ្មោះក្រុមហ៊ុនបរិយាប័នបាលជាភក្តិសិទ្ធិករ ឬអ្នកកាន់កាប់អចលនទ្រព្យ។ ក្រោយមក ក្រុមហ៊ុនបរិយាប័នបាល បានលក់ផ្ទះនេះក្នុងតម្លៃ ៦០០ លានរៀល។ ក្រុមហ៊ុនបរិយាប័នបាល បានជ្រើសរើសយក វិធីកាត់កងចំណាយតាមការកំណត់ ដែលត្រូវបានគណនាដូចខាងក្រោម៖

ចំណូលពីការលក់ផ្ទះ	= ៦០០ លានរៀល
ការកាត់កងចំណាយតាមការកំណត់	= ៨០% x ចំណូលពីការលក់ផ្ទះ
	= ៨០% x ៦០០ លានរៀល
	= ៤៨០ លានរៀល
ចំណេញមូលធន	= ចំណូលពីការលក់ផ្ទះ - ចំណាយតាមការកំណត់
	= ៦០០ លានរៀល - ៤៨០ លានរៀល
	= ១២០ លានរៀល
ពន្ធលើចំណេញមូលធន	= ចំណេញមូលធន x អត្រាពន្ធ
	= ១២០ លានរៀល x ២០%
	= ២៤ លានរៀល។

៣- ពន្ធប្រថាប់ត្រា៖

ក្នុងករណី មានការផ្ទេរភក្តិសិទ្ធិឬសិទ្ធិកាន់កាប់ ឬការដាក់កាតហ៊ុនជាអចលនទ្រព្យនិងចលនទ្រព្យឬ ទ្រព្យសម្បត្តិបរិយាប័នបាល ឬការផ្ទេរកាតហ៊ុន ការផ្ទេរទាំងនោះត្រូវស្ថិតក្រោមវិសាលភាពនៃពន្ធប្រថាប់ត្រា។ បរិយាប័នបាល ជាអ្នកគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងបរិយាប័នបាលកិច្ច ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចកត់ត្រាចំណូលពីប្រតិបត្តិការនោះ និងត្រូវដាក់ លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធប្រថាប់ត្រាជាធរមាន។

ឧទាហរណ៍ទី៤៖

បរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយក បានប្រគល់ប្រាក់ចំនួន ៧០០ លានរៀល ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកដើម្បីគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែង។ ក្រុមហ៊ុនបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយក បានយកប្រាក់នេះទៅទិញដីមួយកន្លែងពីបុគ្គលផ្សេងទៀត ដោយដាក់ ឈ្មោះក្រុមហ៊ុនបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកជាម្ចាស់។ ក្នុងករណីនេះ ក្រុមហ៊ុនបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយក គឺជាអ្នកទិញដែលត្រូវទទួល បន្ទុកក្នុងការបង់ពន្ធប្រចាំប្រាំបី ដូចខាងក្រោម៖

$$\begin{aligned} \text{ពន្ធប្រចាំប្រាំបី} &= \text{តម្លៃដី} \times \text{អត្រាពន្ធ} \\ &= ៧០០ \text{ លានរៀល} \times ៤\% \\ &= ២៨ \text{ លានរៀល} \end{aligned}$$

៤- ពន្ធកាត់ទុក៖

- ក- ការបង់ប្រាក់ចំណូលក្រោយបង់ពន្ធឱ្យទៅអ្នកជាប់ពន្ធអនិវាសនជន គឺជាកម្មវត្ថុនៃពន្ធ កាត់ទុក។ ប៉ុន្តែ ក្នុងករណីដែលប្រាក់ចំណូលនោះបានបង់ពន្ធលើចំណេញមូលធនរួចហើយ គឺមិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃពន្ធកាត់ទុកទៀតទេ។
- ខ- បរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកគ្រប់គ្រង និងចាត់ចែងបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកកិច្ច ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចកត់ត្រាប្រតិបត្តិការ ក្នុងបញ្ជីគណនេយ្យរបស់ប្រតិបត្តិការបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកកិច្ច ដោយត្រូវគណនាពន្ធកាត់ទុក និង ត្រូវដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពី ពន្ធកាត់ទុកជាធរមាន។

ឧទាហរណ៍ទី៥៖

បរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកជាអនិវាសនជន បានប្រគល់ប្រាក់ទៅឱ្យក្រុមហ៊ុនបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកចំនួន ៤០០ លានរៀល ដើម្បីទិញដីមួយកន្លែងដោយដាក់ឈ្មោះក្រុមហ៊ុនបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកជាម្ចាស់។ ក្រោយមកក្រុមហ៊ុនបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយក បានលក់ដីនេះក្នុងតម្លៃ ៦០០ លានរៀល និងបានបង់ពន្ធលើចំណេញមូលធន ចំនួន ២៤ លានរៀល ដោយ ផលចំណេញត្រូវផ្ទេរទៅឱ្យបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកវិញ។

$$\begin{aligned} \text{ផលចំណេញពីការលក់ដី} &= \text{ថ្លៃលក់} - \text{ថ្លៃទិញ} - \text{ប្រាក់ពន្ធលើចំណេញមូលធន} \\ &= ៦០០ - ៤០០ - ២៤ \\ &= ១៧៦ \text{ លានរៀល} \end{aligned}$$

ក្រុមហ៊ុនបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកដែលបានផ្ទេរផលចំណេញទៅបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកជាអនិវាសនជន មិនត្រូវអនុវត្ត ពន្ធកាត់ទុកតាមអត្រា ១៤% ទៅលើផលចំណេញពីការលក់ចំនួន ១៧៦ លានរៀល ទៀតទេ។

ប្រការ៩ .-

ក្រៅពីកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធដូចមានចែងក្នុងប្រការ៧ និងប្រការ៨ នៃប្រកាសនេះ បរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយក អ្នកគ្រប់គ្រង ចាត់ចែង និងថែរក្សាបរិច្ចាគ ត្រូវមានកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធអាករដទៃទៀត ស្របតាមច្បាប់និងលិខិត បទដ្ឋានគតិយុត្តស្តីពីពន្ធដារជាធរមាន។

ប្រការ១០ .-

បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការលើកលែងពន្ធអាករដែលមានចែងចំពោះប្រភេទពន្ធអាករណាមួយ ត្រូវអនុវត្តផងដែរ ចំពោះទ្រព្យសម្បត្តិបរិច្ចាគបរិច្ចាគទាយកកិច្ចដែលពាក់ព័ន្ធនឹងប្រភេទពន្ធអាករនោះ។

ប្រការ១១ .-

បេឡាបាលត្រូវមានកាតព្វកិច្ចដាក់លិខិតប្រកាសនិងបង់ប្រាក់ពន្ធតាមការកំណត់របស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ស្របតាមច្បាប់និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តស្តីពីពន្ធដារជាធរមាន។

ប្រការ១២ .-

បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយណាដែលផ្ទុយនឹងប្រកាសនេះ ត្រូវទុកជានិរាករណ៍។

ប្រការ១៣ .-

រដ្ឋមន្ត្រីប្រតិភូអមនាយករដ្ឋមន្ត្រី នាយកឧទ្ធរណ៍ អគ្គលេខាធិការ ប្រតិភូរាជរដ្ឋាភិបាលទទួលបន្ទុកជា អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋាន ឬអគ្គនាយកនៃគ្រប់អគ្គនាយកដ្ឋាន អគ្គាធិការនៃអគ្គាធិការដ្ឋាន និងប្រធានអង្គភាព ក្រោមឱវាទក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវទទួលបន្ទុកអនុវត្តប្រកាសនេះតាមការកិច្ចរៀងៗខ្លួន ចាប់ពីថ្ងៃ ចុះហត្ថលេខាតទៅ។

ថ្ងៃ ១២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២៥
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១២ ខែ ធ្នូ ឆ្នាំ ២០២៥

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ

អគ្គបណ្ឌិតលោក ហ៊ុន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន

កន្លែងទទួល៖

- ទីស្តីការគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- ឧទ្ធរណ៍សម្តេចមហាបវរធិបតីនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- ឧទ្ធរណ៍ឯកឧត្តមឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
- រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត
- ដូចប្រការ១៣ “ដើម្បីអនុវត្ត”
- រាជកិច្ច
- ឯកសារ កាលប្បវត្តិ